

Pandemija femicida u državi koja se odvojila od stvarnosti

Autor/ica Saša Radusin

Objavljeno: 27. prosinca 2021.

Tema: građanski odgoj nasilje nad ženama Građanin u školi – ljudska prava,
demokracija i društvena zajednica u obrazovanju femicid

Crvene cipele postale su globalni simbol femicida otkako ih je 2009. meksička umjetnica Elina Chauvet upotrijebila u instalaciji protiv nasilja nad ženama (Foto: Pixabay)

Nakon intenziviranja nasilja nad ženama u Hrvatskoj iz Sabora je jedan dio oporbenih zastupnica zatražio dodatna sredstva za zaštitu žena i odvajanja obitelji od nasilnika, te uvođenje obveznog Građanskog odgoja u sve škole. U svemu je ipak izvjesno samo to da će se ova sve neuspješnija država dodatno odvojiti od stvarnosti i svojih sve ugroženijih građanki i građana.

Nasilje nad ženama u Hrvatskoj je u posljednje vrijeme nažalost intenzivirano, a to pokazuju i izvješća MUP-a koja govore o **40-50 postotnom povećanju raznih**

oblika nasilja nad ženama. Zanimljivo je da se sve događa samo tri godine nakon usvajanja Istanbulske konvencije u Hrvatskoj koju smo na jedvite jade proglasili jer su iz moćnih klerikalnih krugova smatrali da se pod Istanbulskom konvencijom žele uvesti i neki elementi "rodne ideologije" što je dodatno usporilo njezinu ratifikaciju u Saboru.

Zbog takvog, nikad i ničim, potkrepljenog stava Crkve i bliskih joj krugova u Hrvatskoj, jedno važno civilizacijsko pitanje i pripadajuća Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, došli su u parlament na raspravu i ratifikaciju debelo nakon nekih zemalja od kojih se smatramo naprednijima i europskijima, poput Crne Gore, Srbije, Turske, Albanije, BiH, Gruzije ili Rumunjske.

Prosječna žrtva obiteljskog nasilja nasilnika prijavi tek nakon sedam godina

Da stvar sa sporom i problematičnom hrvatskom ratifikacijom bude gora i nelogičnija, ratifikacija Istanbulske je prije našeg Sabora potvrđena i u nekim europskim parlamentima s većim ili donekle jednakim utjecajem katoličke crkve i pripadajuće tradicije u javnosti poput **Austrije, Italije, Portugala, Španjolske i Poljske.**

Nije ni čudo da se nakon takvog jedva odrađenog posla zapravo ništa sadržajno niti u zakonsko-pravnom, niti u edukativnom smislu nije dogodilo. Svi oni prateći zakonski i edukativni okviri i trendovi koji su trebali pomoći ostvariti ciljeve Istanbulske nisu se pomakli s mjesta, dapače.

Kad već više od godinu dana nema ni jedne obnovljene kuće u Zagrebu ili na Baniji, onda nije teško predvidjeti da će Vlada i dalje ostati na istom kursu odvajanja države i Crkve od stvarnosti, odnosno od socijalno i materijalno sve ugroženijih i psihološki i edukativno sve zapuštenijih građanki i građana

Sudeći po slučajevima nasilja u obitelji i ubojstvima žena kojih je ove godine već više od 30, Hrvatska je i dalje prilično nesigurna zemlja za žene. Čini se, naime, kao da Istanbulska konvencija u RH nije niti usvojena, jer Hrvatska umjesto slabljenja nasilja nad ženama ima sve veći val femicida*, pa se može govoriti o pandemiji femicida, pogotovo nakon početka pandemije koronavirusa. (*Femicidom nazivamo ubojstvo žene od strane poznate i bliske osobe.)

Prosječnoj žrtvi obiteljskog nasilja kod nas, a to je najčešće žena, treba čak sedam godina za prijavu nasilnika, najčešće svog partnera.

Gotovo sve saborske zastupnice, uglavnom iz oporbe, upozorile su nakon užasnog krvoprolića u Splitu na nužnost stvarne borbe protiv nasilja nad ženama i edukacije od najmlađe dobi zaključivši da bez više novca za tu borbu i edukacije cjelokupne javnosti kroz škole i medije, pomaka ka većoj sigurnosti žena neće niti biti.

Bez edukacije neće doći do smanjenja nasilja

Zastupnica Centra **Marijana Puljak** tako je ustvrdila da je i nedavna rasprava o proračunu za 2022. godinu bila prilika da politika stvarno pokaže kako želi zaštititi žene od nasilja i to ne samo sigurnim kućama, te da je krajnje vrijeme "da se uvedu programi edukacije dječaka i djevojčica i programi cjeloživotnog obrazovanja po pitanju rodne ravnopravnosti".

Uz sredstva koja Vlada usmjerava najčešće svugdje osim tamo gdje doista treba, važnost cjeloživotnog učenja i Građanskog odgoja i ovdje se pokazuje kao ključno u prevenciji nasilja nad ženama.

Država ima svoje socijalne prioritete, a to su povećana ulaganja u branitelje, Crkvu, ili povlaštene mirovine

Na taj način, pojasnila je Puljak, neće se samo osigurati sigurne kuće da se žene sklone od nasilja, nego će se i novac sa besmislenih i nedovršenih projekata usmjeriti na edukaciju, dugoročno obrazovanje i dječaka i djevojčica, osnaživanje djevojčica, djevojki i žena da budu samostalne i samopouzdanе, da smognu hrabrosti prepoznati i reći "ne!" nasilnicima. Također, zaključila je Puljak, ta sredstva se mogu usmjeriti na programe samozapošljavanja žena, cjeloživotnog učenja i sve one programe koji će im pomoći da budu ekonomski neovisne i emocionalno snažne"

Zastupnica **Katica Glamuzina** iz SDP-a upozorila je kako edukacija ne treba samo mladima, već da je "potrebno dodatno educirati i naš sustav, pogotovo policiju i sudstvo jer se oni s tim susreću i moraju znati prepoznati femicid i adekvatno ga procesuirati".

Vlada čini sve da ne provede Istanbulsku konvenciju

Sandra Benčić iz Zeleno-lijevog bloka izrazila je zabrinutost zbog kontinuiranog podfinanciranja edukacija mladih i upornog neuvođenja kvalitetnog, stručnog Građanskog odgoja podsjetivši javnost kako istraživanja pokazuju da "imamo

izuzetno visoku stopu tolerancije na nasilje među mladima, posebno u vršnjačkim vezama, te da ako se ne počne s edukacijom od vrtića i škola, za što se uopće ne izdvaja, nećemo imati taj rezultat koji nam treba". Zaključila je kako ova Vlada jest usvojila Istanbulsku konvenciju, ali "radi sve da se ona ne provodi".

Zanimljivo je da je premijer **Andrej Plenković** u sabornici čak i u ovakvoj prilici, nakon još jednog užasnog slučaja femicida, pohvalio sâm sebe podsjetivši kako se u Saboru izborio za Istanbulsku konvenciju, požalivši se kako je čak i "platio dio političke cijene za to"(!). Čini se da naš premijer u svakom trenutku, pa čak i onom kad odlukama o boljim zakonima i edukacijom treba suzbijati rastući femicid, računa izborne glasove i važe koliko će ga koštati koja odluka.

Teško je takvu politiku nazvati liderskom ili državničkom, možda prije knjigovodstvenom. Naš je premijer ipak spomenuo mogućnost donošenja oštrijeg Kaznenog zakona, no pitanje je zašto već nije donesen?

U svakom slučaju, jednom kada do krajnjeg nasilja dođe. možda je i kasno da se nasilnika kazni oštrijim sankcijama, pogotovo ako je izgubljen još jedan ženski život. Našim političkim i društvenim elitama najteže, međutim, pada pokušaj poticanja promjene sveukupnog raspoloženja društva na svim razinama prema pitanju ravnopravnosti spolova i potencijalnog nasilja nad ženama.

Vladini "prioriteti"

Čini se da oštrije sankcije nisu jedini instrument za prevenciju nasilja. Stoga neke zastupnice jasno traže i sredstva i neke društvene i političke angažmane kod pitanja prevencije nasilja koji su na duge staze možda i daleko efikasniji od pukog pooštavanja zakona, a koji se zapravo neprestano odlažu ili čak i dodatno smanjuju.

Katarina Peović iz Radničke fronte upozorila je tako na smanjenje sredstava za pomoć žrtvama nasilja i prevenciju nasilja, rekavši kako se s ovako mizernim sredstvima koje dodjeljuje Vlada, žene koje su žrtve nasilja ne mogu odvojiti u situacijama koje nalažu odvajanje od nasilnika.

Zastupnica oporbenog liberalnog Glasa **Anka Mrak Taritaš** smatra kako je neophodno osigurati sva sredstva "za uvođenje Građanskog odgoja u osnovne i srednje škole, koji bi prevenirao rodno uvjetovano nasilje". Jer, zaključila je da "kad se dođe do traženja sigurne kuće, to je već kraj!".

Prosječnoj žrtvi obiteljskog nasilja kod nas, a to je najčešće žena, treba čak sedam godina da prijavi nasilnika, najčešće svog partnera

Unatoč svemu, do povećanja sredstava za sigurne kuće i odvajanja obitelji od nasilnika, kao niti za adekvatnu edukaciju, u mandatu ove vlade vjerojatno neće

doći. Država ima svoje socijalne prioritete, a to su povećana ulaganja u branitelje, Crkvu ili povlaštene mirovine. Kad već više od godinu dana nema ni jedne obnovljene kuće u Zagrebu ili na Baniji, onda nije teško predvidjeti da će Vlada i dalje ostati na istom kursu odvajanja države i Crkve od stvarnosti, odnosno od socijalno i materijalno sve ugroženijih i psihološki i edukativno sve zapuštenijih građanki i građana.

** Seriju tekstova "Građanin u školi – ljudska prava, demokracija i društvena zajednica u obrazovanju" objavljujemo uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.*